

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul "Iulia Hasdeu" din Cahul

"Aprob"

Directorul Colegiului „Iulia Hasdeu” Cahul

Tataru Gheorghe

"16" iunie 2017

Curriculumul modular

S.08.O.034. Metode și tehnici ale asistenței sociale II

Specialitatea 92310 Asistență socială
Calificarea Lucrător social

Curriculumul a fost elaborat cu suportul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Aprobat:

La ședința Consiliului Profesorat al Colegiului "Iulia Hasdeu" din Cahul

Director

Tataru Gheorghe

"16" iunie 2017

Autori:

Ianocoglo Margareta, grad didactic I, Colegiul "Iulia Hasdeu"

Dănilă Larisa, grad didactic I, Colegiul "Iulia Hasdeu"

Recenzenți:

Chihai Raisa, director adjunct instruire și educație, Colegiu „Iulia Hasdeu”

Rența Valentina, șef secție asigurarea calității, Colegiu „Iulia Hasdeu”

Cuprins

I. Preliminarii.....	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	5
III. Competențele profesionale specifice modulului.....	6
IV. Administrarea modulului	7
V. Unitățile de învățare	8
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	14
VII. Studiu individual ghidat de profesor	16
VIII. Tematica lecțiile practice recomandate	18
IX Sugestii metodologice.....	18
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	20
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	25
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	26

I. Preliminarii

Scopul principal al de curs "Metode și tehnici ale asistenței sociale" constă în formarea specialistului de înaltă calificare în domeniul asistenței sociale, fapt ce implică buna cunoaștere a bazei metodologice, cunoașterea necesității formării unui bun specialist conform rigorilor noilor condiții sociale.

Curriculum-ul modular "Metode și tehnici ale asistenței sociale" este un document normativ destinat atât realizării procesului de formare profesională a asistenților sociali, cât și formarea propriei persoane în conformitate cu:

- Cadrul Național al Calificărilor;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialiștilor și calificărilor pentru învățământul postsecundar și postsecundar nonterțiar.

Un bun asistent social trebuie să cunoască diverse metode și tehnici de muncă cu persoana, familia, grupul pentru a le putea selecta pe cele adecvate. Acest lucru îi va reuși numai în cazul în care alegerea metodelor se va face în strictă conformitate cu nevoile beneficiarului și numai dacă persoana asistată nu va fi impusă să se adapteze metodei. Munca în asistența socială este nu doar una intelectuală; ea necesită rigoarea cercetătorului practician care poate activa potrivit unei legi adecvate, implicând inima și creierul, care poate conjuga reușit teoria cu practica. Cea mai bună practică este, mai întâi, o bună teorie. Nici o intervenție corectă și nici un rezultat pozitiv, de mare eficiență, nu se poate realiza în afara perspectivei teoretice asupra domeniului vizat. Impactul teoriei asupra rezultatelor obținute este cu atât mai puternic și evident cu cât domeniul de referință este mai complex iar mijloacele de intervenție mai moderne. Într-un fel sau altul, implicit sau explicit, fiecare utilizează teoria în practică și în viața cotidiană întrucât oricare om are o anumită concepție sau anumite idei, păreri, „opinii prealabile” – mai mult sau mai puțin preconceptuate despre ceea ce se întâmplă în jurul lui. Teoria are multiple forme de manifestare, atât la nivelul conștiinței comune, al explicării nemijlocite a fenomenelor și faptelor din lumea înconjurătoare, cât și la nivelul conștiinței sistematizate, al științei și explicațiilor mijlocite prin demonstrații logice și investigații rațional organizate.

Pentru studierea cu succes a acestui modul este necesar de parcurs următoarele unități de curs:

- F.01.O.012 Psihologia generală.
- F.02.O.014 Științe ale educației.
- F.01.O.024 Concepte fundamentale.
- F.03.O.025 Psihopedagogia familiei.
- F. 03.O.017 Psihologia personalității.
- S.03.O.026 Teoria și metodologia asistenței sociale.
- F.04.L.049 Voluntariat social.
- S.05.A.043 Consilierea familiei.
- S.06.O.029 Asistența socială a copilului și tineretului.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Formarea inițială a specialiștilor din domeniul asistenței sociale prin implementarea curriculum-ului solicită un nou profil de competență din perspectiva metodologiei asistențiale. Este vorba de identificarea și evaluarea necesităților grupurilor de beneficiari și propunerea de soluții de depășire a problemelor sociale, despre metacompetența profesională, care i-ar permite să realizeze acțiunea de esență și care asigură funcționalitatea profesionistului în domeniu.

În acest context modulul „Metode și tehnici ale asistenței sociale” definește conceptele de bază : metodă, tehnică, procedeu, instrument de cercetare, principiile metodologice, clasificarea metodelor asistenței sociale în corespundere cu tipurile de probleme sociale și tipuri de beneficiari, proiectarea unui plan de acțiune prin selectarea metodelor potrivite de susținere a persoanelor în dificultate, bazat pe cunoștințe științifice aplicate sau aplicabile.

Pentru ca cunoștințele teoretice să aibă valoare și relevanță în activitatea asistențială, acestea din urmă trebuie să stea la baza activităților realizate în practică. Și invers, practica trebuie să stea la baza teoriei, pentru că teoriile existente să fie revizuite cu regularitate, atunci când experiențele practice demonstrează că ele determină necesitatea schimbării. Există un număr mare de abilități esențiale ce stau la baza intervenției sociale: abilități de comunicare și interviuare; abilități de observare, ascultare și evaluare; abilități de soluționare a problemelor și de luare a deciziilor; abilități organizaționale și administrative.

Curriculum-ul dat permite formarea abilităților practice esențiale, bazate pe teorie. Practicile bune sunt rezultatul nu numai al asimilării teoriei, ci și al felului în care teoria este integrată în practica cotidiană pentru a oferi o calitate mai bună serviciilor prestate beneficiarului.

Unitatea de curs este destinată înțelegerii și aplicării de către elevi a metodelor și tehnicilor asistenței sociale. Conținutul modulului abordează principalele aspecte ce permit interpretarea și explicarea realității sociale pe care o investighează și asupra căreia intervine asistentul social. Totodată, modulul explică și argumentează principalele modalități practice (metode, tehnici, instrumente) de acțiune în domeniul asistenței sociale. Viitorul specialist și practician trebuie să cunoască teoria problemei (sau a cazului), să mănuiască cu ușurință conceptele implicate, să operaționalizeze atât teoria, cât și conceptele, să analizeze faptele (cantitativ și calitativ) și, în final, să conceptualizeze datele de teren, să elaboreze modele, paradigme, ipoteze și desigur, concluzii și propuneri de intervenție destinate factorilor politici locali sau centrali, oficiilor sau agențiilor de asistență socială.

Valoarea formativă a acestui modul constă în:

- Formarea capacității de a planifica o intervenție socială la nivelul individului și familiei.
- Proiectarea unui plan de sprijin psihologic individualizat în cazurile de violență domestică.
- Elaborarea unui plan individualizat de îngrijire a copilului din plasament.
- Aplicarea anchetei sociale în procedura adopției.
- Aplicarea fișei de observație a copilului.
- Elaborarea recomandărilor privind plasarea copilului într-o formă alternativă de ocrotire a copilului.
- Propunerea recomandărilor în vederea prevenirii și diminuării fenomenului abuzului de drog.
- Elaborarea unui model al istoricului social.
- Alcătuirea unui model de consiliere, aplicând următoarele tehnici: explorarea situației problemă, reflectarea experienței și a sentimentelor clientului, confruntarea și provocarea.
- Aplicarea în activitățile de practică a interviului în munca cu delincvenții judiciarizați.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1. Testarea diverselor metode asistențiale de evaluare și intervenție în situațiile de criză a beneficiarilor .

CS2. Aplicarea procedurii de plasament a copilului în situație de risc.

CS3. Aplicarea în activitățile practice a interviului cu delincvenții judiciarizați.

CS4. Identificarea modelelor de recuperare și integrarea socială a persoanelor dependente de drog.

CS5. Aplicarea tehnicilor de consiliere în lucru cu persoanele afectate de HIV.

CS6. Aplicarea modelelor de integrare socială a copiilor cu dizabilități.

CS7. Elaborarea planurilor de lucru individualizate pentru diferite categorii de beneficiari.

CS8. Elaborarea sugestiilor, privind sprijinul și îmbunătățirea vieții familiale.

CS9. Aplicarea metodelor de intervenție și prevenire a situațiilor de criză a beneficiarilor.

CS10. Elaborarea planurilor individualizate de integrare a unei persoane cu dizabilități.

CS11. Elaborarea recomandărilor privind plasarea copilului într-o formă alternativă de ocrotire a copilului.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VII	60	15	15	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Metode și tehnici de lucru cu victimele violenței în familie		
<p><i>UC1.</i> Proiectarea etapelor evaluării și intervenției în cazurile de abuz</p> <p><i>UC2.</i> Elaborarea planurilor de sprijin psihologic individualizat în cazurile de violență domestică</p>	<p>1. Investigația și intervenția în cazurile de maltratare a copilului:</p> <ul style="list-style-type: none"> – forme de intervenție; – etapele evaluării și intervenției în cazurile de abuz și neglijare a copilului; – evaluarea inițială; <p>2. Intervenția psihologică în caz de maltratare a femeii.</p> <p>3. Tipologia serviciilor destinate victimelor abuzului și violenței:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Servicii de planificare familială. – Sprijin material. – Servicii de consiliere și grup de sprijin pentru părinți. 	<p>A1. Identificarea formelor de intervenție.</p> <p>A2. Explicarea etapelor evaluării și intervenției în cazurile de abuz și neglijare a copilului.</p> <p>A3. Aplicarea în practica asistențială a tehnicilor de susținere în cazurile de maltratare a beneficiarilor.</p> <p>A4. Identificare modalităților intervenției psihologice în caz de maltratare a femeii.</p> <p>A5. Aplicarea tehnicilor de consiliere.</p> <p>A6. Proiectarea serviciilor de intervenție în cazurile de maltratare a copiilor.</p>
2. Metodologia plasamentului familial		
<p><i>UC3.</i> Aplicarea <i>Cărții Vieții</i> ca instrument de terapie în procedura plasamentului.</p> <p><i>UC4.</i> Implementarea în activitatea asistențială a</p>	<p>1. Aspecte metodologice privind lucrul cu persoanele implicate în procedura plasamentului.</p>	<p>A7. Selectarea competențelor profesionale a lucrătorului social în</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
<p>metodei <i>interviului informațional și terapeutic</i>.</p> <p>UC5. Elaborarea planului individualizat de îngrijire a copilului în procedura de plasament.</p>	<p>2. Rolul asistentului social în procedura plasamentului.</p> <p>3. Etapele de implementare în serviciul de asistență parentală profesionistă.</p> <p>4. Evaluarea , potrivirea și plasamentul copilului.</p> <p>5. Plan individualizat de îngrijire a copilului.</p>	<p>procedura plasamentului.</p> <p>A8. Identificarea etapelor interviului în procedura plasamentului.</p> <p>A9. Analiza competențelor profesionale ale asistentului social referitor la pregătirea copilului pentru plasament.</p> <p>A10. Elaborarea planurilor de consiliere acordată copilului din plasament.</p> <p>A11. Utilizarea etapelor de implementare în serviciul de asistență socială profesionistă.</p> <p>A12. Identificarea componentelor planului individualizat</p> <p>A13. Alcătuirea planurilor de <i>Raport</i> al evaluării copilului pentru plasarea în serviciul Asistență Parentală Profesionistă.</p> <p>A14. Elaborarea unui model de <i>Aviz</i> referitor la potrivirea copilului cu familia asistentului parental profesionist.</p> <p>A15. Elaborarea planurilor de monitorizare.</p>
3. Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura adopției		
<p>UC6. Elaborarea planurilor de intervenție în procedura de adopție.</p>	<p>1. Planul de intervenție în procedura adopției.</p>	<p>A16. Identificarea etapelor de structurare a unui plan de intervenție în procedura</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
<p>UC7. Utilizarea tehnicilor de consiliere în procedura de adopție.</p> <p>UC8. Elaborați <i>istoricul social</i> al beneficiarului.</p>	<p>2. Interviu în adopție.</p> <p>3. Aspecte ale comunicării verbale în relația de consiliere în procedura de adopție.</p> <p>4. Istoricul social al dezvoltării copilului.</p> <p>5. Ancheta socială în procedura adopției.</p>	<p>de adopție.</p> <p>A17. Analiza etapelor interviului în adopție</p> <p>A18. Elaborarea unui plan de consiliere în procedura de adopție</p> <p>A19. Aplicarea tehnicilor de consiliere în procedura de adopție.</p> <p>A20. Structurarea modelelor de consiliere cu aplicarea următoarelor tehnici: - explorarea situației-problemă, reflectarea experienței , clientului.</p> <p>A21. Identificarea conținutului istoricului social.</p> <p>A22. Utilizarea fișei de observație a copilului.</p> <p>A23. Aplicarea anchetei sociale în procedura adopției</p>
4. Metode și tehnici de cercetare și prevenire a delincvenței		
<p>UC9. Aplicarea în activitățile de practică a interviului în munca cu delincvenții judiciarizați.</p> <p>UC10. Elaborarea ghidului de evaluarea a beneficiarului.</p> <p>UC11. Proiectarea unui plan de reintegrare socială a delincvenților.</p>	<p>Tehnici utilizate de asistentul social în lucrul cu delincvenții.</p> <p>Interviu în munca cu delincvenții.</p> <p>Metode aplicate în prevenire și tratament.</p> <p>Specificul consilierii în lucrul cu delincvenții.</p>	<p>A24. Identificarea tehnicilor utilizate de asistentul social în lucrul cu delincvenții.</p> <p>A25. Identificarea competențelor profesionale ale asistentului social în procedura de evaluare și autoevaluare.</p> <p>A26. Evaluarea etapelor consilierii în lucrul</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
UC12.		<p>cu delincvenții.</p> <p>A27. Elucidarea metodelor aplicatelor în prevenire.</p> <p>A28. Structurarea modelelor de acțiuni în scopul reorientării și remodelării personalității individului delincvent.</p> <p>A29. Afișarea setului de deprinderi în realizarea interogării comportamentului delincvenților.</p>
5. Metode și tehnici utilizate în practica asistenței sociale a persoanelor dependente de drog/alcool		
<p>UC13. Aplicarea în practica asistențială a studiului social.</p> <p>UC14. Elaborarea ghidului de evaluare aplicat persoanelor dependente.</p> <p>UC15. Elaborarea plan model de consiliere a persoanelor dependente de drog/alcool.</p>	<p>1 Metode și tehnici aplicate persoanelor dependente de drog.</p> <p>2 Metodele și tehnicile utilizate de asistenții sociali în procesul de evaluare și intervenție socială:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Munca de caz – Lucrul cu grupul. 	<p>A30. Identificarea metodelor și tehnicilor aplicate persoanelor dependente de drog.</p> <p>A31. Afișarea metodelor și tehnicilor de evaluare și intervenția aplicate persoanelor dependente.</p> <p>A32. Analiza evaluării finale și închiderea cazului.</p> <p>A33. Evaluarea principalelor criterii de diagnosticare.</p> <p>A34. Elaborarea programelor de comunicare cu copiii părinților dependenți.</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
6. Metode și tehnici de lucru cu persoanele afectate de HIV		
<p><i>UC16.</i> Elaborarea planurilor individuale de îngrijire a beneficiarilor.</p> <p><i>UC17.</i> Elaborarea programelor-suport a persoanelor infectate HIV/SIDA.</p> <p><i>UC18.</i> Realizarea tehnicilor de consiliere a persoanelor afectate de problema HIV/SIDA.</p>	<p>Intervenția:</p> <ul style="list-style-type: none"> – intervenția de urgență ; – de lungă durată; <p>Consilierea.</p> <p>Tipuri de consiliere:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redefinirea; – parafrizarea; – sumarizarea. 	<p>A35. Identificarea aspectelor necesare ale intervenției în lucrul cu persoanele afectate de HIV.</p> <p>A36. Identificarea metodelor și tehnicilor de lucru cu persoanele afectate de HIV.</p> <p>A37. Stabilirea atribuțiilor lucrătorului social în munca cu persoanele infectate HIV/SIDA.</p> <p>A38. Promovarea modalităților de prevenire a HIV/SIDA.</p>
7. Intervenția în munca cu persoanele cu dizabilități		
<p><i>UC19.</i> Proiectarea activităților lucrătorului social adresate persoanelor cu dizabilități.</p> <p><i>UC20.</i> Elaborarea programelor de consiliere adresate persoanelor cu dizabilități.</p>	<p>1. Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități.</p> <p>2. Rolul asistentului social în munca cu persoanele cu dizabilități.</p> <p>3. Practici pozitive în acordarea asistenței sociale persoanelor cu dizabilități.</p>	<p>A39. Identificarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități</p> <p>A40. Selectarea criteriilor destinate rolului lucrătorului social în munca cu persoanele cu dizabilități.</p> <p>A41. Implementarea strategiilor de parteneriat a activității lucrătorului social cu echipa multidisciplinară în oferirea de suport persoanelor cu dizabilități.</p> <p>A42. Evaluarea practicilor de acordare a asistenței sociale persoanelor cu</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		dizabilități.
8. Rolul asistentului social și lucrătorului social în integrarea persoanelor vârstnice		
<p><i>UC21.</i> Elaborarea planurilor de activitate a lucrătorului social privind integrarea socială a persoanelor în vârstă.</p> <p><i>UC22.</i> Elaborarea programelor de consiliere a persoanelor în vârstă.</p> <p><i>UC23.</i> Implementarea programelor de informare, consultare socializare.</p>	<p>1. Servicii sociale adresate persoanelor vârstnice.</p> <p>2. Servicii sociale primare destinate persoanelor vârstnice.</p> <p>3. Servicii sociale specializate destinate persoanelor vârstnice.</p>	<p>A43. Identificarea serviciilor destinate persoanelor în vârstă.</p> <p>A43. Identificarea aspectelor-cheie pentru lucrătorii sociali care oferă sprijin familial.</p> <p>A44. Afișarea serviciilor de îngrijire la domiciliu.</p> <p>A45. Identificarea rolului lucrătorului social în integrarea socială a persoanelor în vârstă.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
	I. Metode și tehnici de lucru cu victimele violenței în familie	10	2	2	6
1	Investigarea și intervenția în cazurile de maltratare a copilului	4		2	2
2.	Intervenția psihologică în caz de maltratare a femeii	4	2		2
3.	Tipologie serviciilor destinate victimelor abuzului și violenței	2			2
	2. Metodologia plasamentului familial	16	4	4	8
1	Aspecte metodologice privind lucrul cu persoanele implicate în procedura plasamentului familial	4	2	2	
2	Rolul asistentului social în procedura plasamentului	2		2	
3	Etapele de implementare a în serviciul de asistență parentală profesionistă	4	2		2
4	Evaluarea, potrivirea și plasamentul copilului	2			2
5	Plan individualizat de îngrijire a copilului în plasament	2			2
6	Monitorizarea plasamentelor și susținerea asistenților parentali profesioniști	2			2
	3. Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura adopției	10	2	2	6
1	Planul de intervenție în procedura adopției	2	2		

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
2	Interviul în adopție	2			2
3	Aspecte ale comunicării verbale în relația de consiliere în procedura adopției	2		2	
4	Istoricul social al dezvoltării copilului. Fișa de observație a copilului	2			2
5	Ancheta socială în procedura adopției	2			2
	4. Metode și tehnici de cercetare și prevenire a delincvenței	8	4		4
1	Tehnici utilizate de asistentul social în lucrul cu delincvenții	2			2
2	Interviul în munca cu delincvenții	2	2		
3	Metode aplicate în prevenire și tratament	2	2		
4	Specificul consilierii în lucrul cu delincvenții	2			2
	5 Metode și tehnici utilizate în practica asistenței sociale a persoanelor dependente de drog/alcool	4	2		2
1	Metode și tehnici aplicate persoanelor dependente de drog	2	2		
2	Metode și tehnici de evaluare și intervenție în munca persoanelor dependente de alcool	2			2
	6. Metode și tehnici de lucru cu persoanele afectate de HIV	4	1	1	2
1	Intervenția	2			2
2	Consilierea, tipuri de consiliere	2	1	1	

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
	7. Intervenția în munca cu persoanele cu dizabilități	6		4	2
1	Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități			2	
2	Rolul asistentului social în munca cu persoanele cu dizabilități				2
3	Practici pozitive în acordarea asistenței sociale persoanelor cu dizabilități			2	
	8 Rolul asistentului social și lucrătorului social în integrarea persoanelor vârstnice	2		2	
	1.Servicii sociale adresate persoanelor vârstnice			2	
	Total	60	15	15	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Metode și tehnici de lucru cu victimele violenței în familie			
Investigarea și intervenția în cazurile de maltratare a copilului	Studiu de caz, comunicări.	Analiza studiului de caz	Săptămâna 1
Intervenția psihologică în caz de maltratare a femeii	Modele de intervenții: <i>Reguli de aur</i> în relaționarea în cuplul familial.	Prezentarea de modele.	Săptămâna 2
Tipologie serviciilor destinate victimelor abuzului și violenței	Harta conceptuală: Modele de servicii.	Demonstrarea	Săptămâna 3

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
2. Metodologia plasamentului familial			
Etapele de implementare n serviciul de asistență parentală profesionistă	Studiul de caz. Ecomapa.	Prezentarea studiului de caz Algoritmizare	Săptămâna 4
Evaluarea, potrivirea și plasamentul copilului	Harta conceptuală	Analiza hărții conceptuale	Săptămâna 5
Plan individualizat de îngrijire a copilului în plasament.	Modele de plan individualizat.	Prezentarea schematică a Planului individualizat.	Săptămâna 6
Monitorizarea plasamentelor și susținerea asistenților parentali profesioniști	Planul de monitorizare.	Prezentarea planului	Săptămâna 7
3. Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura adopției			
Interviul în adopție	Elaborarea ghidului interviu.	Corectitudinea ghidului de interviu.	Săptămâna 8
Istoricul social al dezvoltării copilului. Fișa de observație a copilului.	Fișa de observație.	Analiza	Săptămâna 9
Ancheta socială în procedura adopției	Elaborarea anchetei sociale Poster	Evaluarea corectitudinii anchetei sociale Poster	Săptămâna 10
4. Metode și tehnici de cercetare și prevenire a delincvenței			
Tehnici utilizate de lucrătorul social cu delincvenții	Portofoliul.	Prezentarea portofoliilor, Poster	Săptămâna 11
Specificul consilierii în lucrul cu delincvenții	Studiul de caz, genograma	Prezentarea	Săptămâna 12
5. Metode și tehnici utilizate în practica asistenței sociale a persoanelor dependente de drog/alcool			
Metode și tehnici de evaluare și intervenție în munca persoanelor dependente de alcool.	Modele de programe de servicii.	Prezentarea	Săptămâna 13

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
6. Metode și tehnici de lucru cu persoanele afectate de HIV			
Intervenția	Prezentarea	Respectarea criteriilor de elaborare a Prezentarea	Săptămâna 14
7. Intervenția în munca cu persoanele cu dizabilități			
Rolul asistentului social în munca cu persoanele cu dizabilități	Modele de programe de integrare în comunitate	Prezentarea modelelor, poster.	Săptămâna 15

VIII. Tematica lecțiilor practice recomandate

1. Investigarea și intervenția în cazurile de maltratare a copilului.
2. Lucrul cu persoanele implicate în procedura plasamentului familial.
3. Rolul asistentului social în procedura plasamentului.
4. Comunicarea verbală în relația de consiliere în procedura adopției.
5. Consilierea, tipuri de consiliere adresate persoanelor HIV.
6. Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități
7. Practici pozitive în acordarea asistenței sociale persoanelor cu dizabilități.
8. Servicii sociale adresate persoanelor vârstnice.

IX Sugestii metodologice

Curriculumul la modulul ” **Metode și tehnici ale asistenței sociale**” are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor din învățământul profesional tehnic postsecundar. Competențele necesare vor fi formate prin organizarea eficientă a procesului de instruire. Pentru aceasta sunt anumite condiții:

1. Organizarea activităților. Pentru buna organizare a procesului didactic ambii subiecți necesită de a-și organiza eficient activitățile. De modul cum sunt organizate acestea depinde în mare măsură nivelul de formare a competențelor. În această ordine de idei, în procesul de organizare a activităților se vor asigura:

- condiții optime pentru buna colaborare dintre elev și profesor, unde profesorul pe post de mediator devine constructor a situațiilor de învățare și al ambianței constructive, motivante pentru elev ;
- un set de procese care duc la îmbunătățirea relațiilor dintre părți;
- oferirea de oportunități fiecărui elev de a-și valorifica potențialul intelectual, aptitudinile personale și experiența individuală;
- stimularea spiritului critic constructiv a capacității de argumentare și de identificare a alternativelor;

2. **Selectarea adecvată a metodelor de instruire.** Se recomandă utilizarea metodelor de instruire precum:

Simularea și modelarea. Simularea este utilizată pentru prezentarea la faza inițială a unor concepte, oferind posibilitatea de ghidare a activității elevului în bază de situații practice. Prin intermediul acestei metode se pot reda, prin analogie, diverse situații, raționamente, care pot să reprezinte relații dintre obiecte, fenomene, procese etc. Această metodă se recomandă pentru predarea-învățarea-evaluarea următoarelor unități de conținut:

- Tipologia serviciilor destinate victimelor abuzului și violenței
- Plan individualizat de îngrijire a copilului
- Planul de intervenție în procedura adopție.

Se propune utilizarea metodelor de predare-învățare activ-participative, printre avantajele cărora putem enumera următoarele:

- Sunt centrate pe elev și activitate;
- Pun accent pe dezvoltarea gândirii, formarea aptitudinilor și a deprinderilor;
- Încurajează participarea elevilor, inițiativa, implicarea și creativitatea;
- determină un parteneriat profesor-elev prin realizarea unei comunicări multidirecționale.

Se recomandă orientarea către metode bazate pe rezolvarea unor sarcini de lucru, utilizându-se cu precădere rezolvarea unei game cât mai variate de aplicații practice și punându-se accent pe realizarea cu exactitate și la timp a cerințelor sarcinilor de lucru. Realizarea proiectelor în cadrul activităților practice va urmări dezvoltarea abilităților de lucru în echipă. Se vor alege cele mai potrivite metode didactice: descoperire, discuția în grup, dezbateră/masa rotundă, studiul de caz, observația individuală. Specificul modulului impune metode didactice interactive, recomandând mai ales învățarea prin metode practice/laborator ca reflecții critice, studiu de caz, tehnica acvariului, metoda asociațiilor de idei, debateri secvențiale în baza problemelor enunțate, joc de rol, discuția- panel, philips 6/6, tehnica focus grup.

În activitățile individuale, accentul se va pune pe studiere, analiza și sistematizarea materialului teoretic și practic în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru individual. Acestea vor fi prezentate în formă de portofolii, proiecte, sarcini specifice etc.

Problematizarea mai poate fi denumită și *predare prin rezolvare de probleme* sau *predare productivă de probleme*. Conform acestei metode subiectul este pus în fața unor dificultăți create în mod deliberat, și prin depășirea lor învață ceva nou. „Punctul forte” al metodei îl constituie *situația-problemă*. Din această cauză este necesar de a formula corect situația. La crearea situației de tip problemă se va ține cont de următoarele caracteristici:

- A. Situația trebuie să prezinte o dificultate pentru subiect
- B. Situația trebuie să prezinte interes, astfel încât acesta să acționeze spre a rezolva problema;
- C. Situația trebuie să orienteze activitatea instruitului spre a rezolva problema și de a-l cointeresa pe acesta de a dobândi noi cunoștințe;
- D. Rezolvarea situației nu va fi posibilă fără a apela la resurselor recent dobândite.

Prin intermediul situației create, subiectul este cointerestat de a studia, analiza și a participa la rezolvarea problemei. Aplicarea acestei metode presupune parcurgerea a patru etape:

1. Formularea problemei – este descrisă situația problemă, explicarea, după necesitate a diferitor puncte cheie, care ar permite subiectului să perceapă problema;
2. Studiarea problemei – se lucrează în mod independent, sunt reactualizate anumite resurse;
3. Determinarea soluției – în cadrul acestei etape sunt pregătite resursele necesare, se descoperă mijloacele care duc la rezolvarea problemei și este analizat modul de aplicare a acestora în determinarea soluției;
4. Obținerea rezultatului final – se analizează rezultatul obținut și formate anumite concluzii.

Această metodă se recomandă pentru predarea-învățarea-evaluarea următoarelor unități de conținut:

- Etapele de implementarea în serviciul de asistență parentală profesionistă
- Specificul consilierii în lucrul cu delincvenții
- Evaluarea, potrivirea și plasamentul copilului

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Acizarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului proces de instruire. Evaluarea continuă va fi structurată în evaluări formative și evaluări sumative (finale) ce țin de interpretarea creativă a informațiilor și de capacitatea de a rezolva situațiile de problemă.

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Pentru a eficientiza procesele de evaluare, înainte de a demara evaluările, cadrul didactic va aduce la cunoștința elevilor tematica lucrărilor, modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) și condițiile de realizare a fiecărei evaluări.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competențelor cognitive	Criterii de evaluare a produselor
1	Problemă rezolvată	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea problemei. • Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei. • Formularea și testarea ipotezelor. • Stabilirea strategiei rezolutive. • Prezentarea și interpretarea rezultatelor.
2	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Completitudinea proiectului – felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. • Elaborarea și structura proiectului – acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a. • Creativitatea – gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
3	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competențelor cognitive	Criterii de evaluare a produselor
		<ul style="list-style-type: none"> Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
4	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none"> Expune tematica lucrării în cauză. Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. Expunerea orală este concisă și structurată logic. Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
5	Rezumat scris	<ul style="list-style-type: none"> Expune tematica lucrării în cauză. Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. Textul rezumatului este concis și structurat logic. Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens; Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă. Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă. Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul inițial. Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, frazelor, paragrafelor textului; Text formatat corect, lizibil; plasarea clară în pagină.
6	Harta conceptuală	<ul style="list-style-type: none"> Punerea în evidență a subiectului. Utilizarea corectă a terminologiei în cauză Logica sumarului.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competențelor cognitive	Criterii de evaluare a produselor
		<ul style="list-style-type: none"> • Ordonarea informațiilor • Poziționarea conceptelor generale și cele subdiacente, stabilind relațiile dintre acestea. • Capacitatea de argumenta o alegere
7	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. • Logica sumarului. • Referință la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecierea critică, judecată personală a elevului. • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor funcțional-acționare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competențelor funcțional-acționare	Criterii de evaluare a produselor
1.	Ecomapa	<ul style="list-style-type: none"> • Punerea în evidență a specificului relațiilor fiecărui membru • Corectitudinea reprezentării grafice a relațiilor individului • Capacitatea de analiză a relațiilor individului cu mediul social • Capacitatea de a reface ecomapa în dependență de evenimentele neprevăzute
2.	Planul individualizat de asistență	<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea soluțiilor și recomandărilor propuse în baza evaluării complexe • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Capacitatea de a propune acțiuni de intervenție • Aprecierea critică, judecata personală a elevului • Corectitudinea interpretării planului individualizat de asistență • Respectarea condițiilor în realizarea planului individualizat
3.	Planul de monitorizare	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea dovezelor. Nivelul de erudiție • Verificarea permanentă a progreselor stabilite în planul individualizat de asistență • Corectitudinea sesizării evoluției cazului. Aprecierea critică. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Capacitatea de analiză și sinteză a progreselor • în cadrul planului individualizat de asistență. • Respectarea fidelității preciziei și eficienței fiecărui pas în acordarea de ajutor. • Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente.
4.	Ghidul de interviu	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea cerințelor ghidului de interviu. • Coerența și logica structurării întrebărilor. • Exactitatea rezultatelor și rigoarea întrebărilor. • Respectare factorilor ce trebuie luați în considerație în pregătirea interviului.
5.	Fișa de observație	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea utilizării elementelor fișei de observație a copilului. • Folosește un limbaj bogat, adecvat situației în cauză • Atitudinea critică corectă evaluată și transpusă.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competențelor funcțional-acționare	Criterii de evaluare a produselor
		<ul style="list-style-type: none"> Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile. Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă.
6.	Ancheta socială	<ul style="list-style-type: none"> Furnizarea anumitor informații spre a lua decizii Utilizarea căilor spre formularea ipotezelor și verificarea lor Explorarea terenului pentru recoltarea de date în jurul terenului propus. Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei
7.	Genograma	<ul style="list-style-type: none"> Corectitudinea structurării eficiente a informațiilor despre beneficiar și familiei acestuia Schițează o imagine clară a structurii familiale care poate fi analizată în timp scurt. Stimulează comunicarea cu clientul Crează o atmosferă confortabilă și propice unor discuții ulterioare.
8.	Program de servicii	<ul style="list-style-type: none"> Elaborarea structurii programului rigorizarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor Validitatea programului, gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării.
9.	Program de integrare în comunitate	<p>Completitudinea programului de integrare-conexiunile și perspectivele , competențele și abilitățile profesionale . Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării.</p> <p>Validitatea programului, gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă.</p>

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sala de studii.

	Curriculum –ul la disciplină.
	Proiecte didactice Suport de curs.Teste de evaluare a cunoștințelor.
Cerințe tehnice	
calculator	Prezentări în programul Power-point
Literatura de specialitate	

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Bocancea G., Neamțu Elemente de asistență socială- Iași: Polirom,1999	Biblioteca Colegiului	5
2.	Bulgaru M., (00rd.) Aspecte teoretice și practice ale asistenței sociale.- Chișinău,2003.	Biblioteca	5
3.	Bulgaru M. Asistența socială. Fundamente teoretice și practice. – Chișinău, 2009.	Biblioteca	5
4	Bulgaru M Asistența Socială Chid de studii Ch.; CEP USM, 2010		5
5	Cojocar Şt. Proiectul de intervenție în asistența socială .Iași, 2006	Internet	
6	Iluț P. Abordarea calitativă a socioumanului- -Iași, 1997.	Internet	
7	Miftode V. Fundamente ale asistenței sociale. - București,1999	Biblioteca	4
8	Miftode V. Teorie și metode în asistența socială: elemente introductive. Iași, 1994	Internet	
9	Neamțu G. (coord.). Tratat de asistență socială. Iași; Polirom, 2003.	Biblioteca	4